

*Гарбар Марія Володимирівна,
студентка магістратури спец. 012 «Дошкільна освіта»
Науковий керівник – к. пед. н., доц. Мельничук Л.Б.
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний
університет імені акад. С. Дем'янчука»*

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ РІЗНОВІКОВОЇ ГРУПИ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

В зв'язку з економічною та демографічною ситуацією в Україні, особливо в сільській місцевості, зменшилась кількість дітей, що відвідують дошкільні заклади. Це призвело до зменшення кількості закладів дошкільної освіти та комплектувань різновікових дошкільних груп [3, с. 115]. У лютому 2022 року, з початком розгортання широкомасштабної війни на території нашої держави проблема зменшення контингенту дітей у закладі дошкільної освіти набула особливої актуальності.

Як засвідчує аналіз психолого-педагогічної літератури, в теорії дошкільної педагогіки досліджувались в основному окремі аспекти змісту і форм педагогічного процесу в різновікових групах закладу дошкільної освіти. Так, наукові розвідки А. Арушанової, А. Давидчук були присвячені вивченню педагогічних умов організації навчання дітей різного віку в спільній діяльності. У свою чергу науковцями Н. Губановою, Е. Кушнарєнко, А. Михайловою розроблено модель освітньо-виховної роботи різновікової групи. Натомість дослідниками Н. Диновською, Г. Колосінською, Л. Русан висвітлено основні форми організації та особливості педагогічного процесу з дітьми різного віку. У працях С. Литвиненко, М. Заячківська, І. Підлипняк проаналізовано теоретико-методичні підходи до професійної підготовки фахівців для роботи з дошкільниками різного віку.

Метою окреслених тез є теоретичне обґрунтування сутності сучасних технологій організації освітнього процесу в умовах різновікової групи закладу дошкільної освіти

Різновікова дошкільна група – це об'єднання дітей дошкільного віку, що відрізняються віком, рівнем фізичного, інтелектуального і

соціального розвитку та об'єднаних на основі загального соціального інтересу або для досягнень спільної мети [2, с. 11].

У процесі організації освітньої діяльності у різновікових групах вихователь повинен володіти знанням програм усіх вікових груп, уміти застосовувати програмні вимоги з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дітей, правильно розділяти увагу, розуміти і бачити кожну дитину окремо і всю групу в цілому.

Використання сучасних освітніх технологій дає змогу вихователю на більш якісному і продуктивному рівні організувати освітній процес та дозвілєву діяльність. Освітні технології – це цілеспрямоване систематичне і послідовне впровадження в практику оригінальних, новаторських способів, прийомів, педагогічних дій і засобів, що охоплюють цілісний освітній процес, від визначення його мети до очікуваних результатів [1, с. 112].

Усе ширше в практиці закладу дошкільної освіти використовуються сучасні інформаційні технології: мультфільми, дитячі розвивальні комп'ютерні ігри, мультимедійні презентації, інтелектуальні карти знань, інтерактивні плакати та ін. Водночас, за всіх переваг їх використання для збагачення соціокультурного досвіду дітей за рахунок розширення віртуального освітнього простору, не можна забувати про важливість накопичення дитиною різноманітного сенсорного досвіду традиційним шляхом пізнання світу. Домінування комп'ютерних ігор таїть небезпеку деформації досвіду соціальної взаємодії з дорослими і однолітками [5, с. 312].

Досліджуючи проблему використання педагогами закладів дошкільної освіти сучасних педагогічних технологій, ми розглядаємо вміння застосовувати дані технології як одне з найважливіших умов професійного вдосконалення.

Особливий інтерес представляють технології організації цілісного освітнього процесу на основі методу проєктів. Дані технології враховують специфіку дошкільної освіти, відсутність жорсткої предметності, пропонуючи інтегрований зміст, відповідний субкультурі сучасних дітей дошкільного віку, своєрідності їх пізнавальних інтересів. Взаємодія педагога з дітьми орієнтована на постановку дитини в позицію суб'єкта дитячої діяльності, розвиток

самостійності, ініціативи, допитливості, довільності поведінки, комунікативних та інтелектуальних здібностей [4, с. 238].

Використання окресленої технології набувають особливої актуальності в процесі дослідницької діяльності дітей дошкільного віку. Адже в процесі дослідницької діяльності під керівництвом педагога дитина вчиться виявляти актуальну проблему і за допомогою власних дій її вирішення. Методами і прийомами організації проєктно-дослідницької діяльності в закладі дошкільної освіти: спостереження; бесіди; досліди; дидактичні ігри; моделювання ситуацій; трудові доручення, дії [1, с. 114].

Цей метод сприяє спонуканню у дітей дослідних дій через комплекс завдань змістовної частини навчання. Відомості приймаються у вигляді якоїсь дії або продукції, розвиваючи майстерність і навички. На думку І. Дичківської, перевагами проєктного навчання є мислення на логічному рівні, активне дослідження, підвищення впевненості у власних силах і можливостях дітей [1, с. 110]. Під час роботи над проєктом, у порівнянні з традиційним навчанням, діти поступово приймають відповідальність над своїм навчанням. У результаті удосконалюються якість навчання і здатність мислення, вміння зрозуміти проблему, здатність співпраці і майстерність побудови взаємовідносин, збільшується можливість розвитку методів навчання і виховання. Разом із цим підвищується якість навчання з різним рівнем розвитку дітей.

Основна ідея методу проєктування полягає в розвитку пізнавального інтересу дітей, уміння самостійно за допомогою вихователя або батьків, наповнюючи свої знання, знаходити необхідне в інформаційному просторі, розвиток критичного мислення.

Не менш привабливими в контексті їх використання в сучасних ЗДО є ігрові інноваційні технології. Мета технологій навчання через гру передбачає дидактичну, виховну та соціальну цілі. У цьому контексті Н. Губанова слушно стверджувала, що ігрові технології є «фундаментом» усієї дошкільної освіти. Ігри мають розважальні, комунікативні, пізнавальні, навчальні, розвиваючі, коригувальні функції [5, с. 312].

Особливість ігрових технологій – психологічний механізм ігрової дії, що спирається на власні переваги особистості, адже передбачає розкриття у дитини таких якостей як допитливість, пізнавальність, творчі якості. Гра – спосіб пізнання навколишнього середовища. Вона не лише допомагає дитині долати труднощі, що зустрічаються в житті, але також формує її організаторські здібності, підвищує бажання до пізнання навколишнього середовища. У дітей формуються здатності аналізувати, порівнювати, узагальнювати, враховувати причинно-наслідкові зв'язки, досліджувати, систематизувати свої знання, обґрунтовувати власну точку зору, генерувати нові ідеї, що підвищує продуктивність їх творчої та інтелектуальної діяльності [4, с. 238].

Специфічною є технологія проблемного навчання як спроба навчити дитину самостійного пошуку, розвивати пізнавальні та творчі здібності. Тобто, для підвищення активності дітей потрібно створити проблему, що детермінує у неї інтерес до навчального матеріалу, який дитина сприймає не тільки через органи чуття, а освоєно матеріал з метою задоволення потреби в знаннях, пов'язує навчання зі своїм життям і працею [5, с. 312].

Таким чином, сучасні інноваційні педагогічні технології активно мають використовуватися в освітній, виховній та методичній роботі кожного закладу освіти, і в роботі різновікової дошкільної групи зокрема, адже вони спрямовані на реалізацію державних стандартів дошкільної освіти. У процесі впровадження сучасних педагогічних технологій в освітньому процесі закладу дошкільної освіти з'являються нові можливості для реалізації дидактичних принципів індивідуалізації і диференціації виховання та навчання дітей дошкільного віку, що позитивно впливає на розвиток їх пізнавальної діяльності, творчої активності і свідомості.

Список використаних джерел

1. Дичківська І.М. Принципи управління інноваційними процесами у дошкільних навчальних закладах. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2012. № 22(1). С. 110-117.

2. Ємчик, О. Особливості організації освітньої діяльності з дітьми в умовах різновікової групи закладу дошкільної освіти. *Acta Paedagogica Volynienses*. 2021. № 3/ С. 9-14,

3. Паласевич І. Особливості організації життєдіяльності дітей різновікової групи в умовах ДНЗ. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених ДДПУ ім. І. Франка*. 2013. Вип 6(2). С. 115-121.

4. Шахіна І. Ю., Садова Д. В. Інноваційні педагогічні технології в дошкільній освіті: переваги та особливості їх використання. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького*. Серія: «Педагогічні науки», 2020(1). С. 236-240.

5. Шовкопляс О. М. Управління інноваційною оздоровчою діяльністю в закладі дошкільної освіти. *Молодий вчений*, 2018. № 2(1). С. 311-314.

*Дацюк Марина Анатоліївна,
студентка магістратури спец. 012 «Дошкільна освіта»
Науковий керівник – к. пед. н., доц. Борова В.Є.
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний
університет імені акад. С. Дем'янчука»*

ВИКОРИСТАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ІДЕЙ МАРІЇ МОНТЕССОРІ У ПІДГОТОВЦІ ДОШКІЛЬНИКІВ ДО ШКОЛИ

Впровадження Монтессорі-педагогіки в Україні було розпочато наприкінці 80-х – початку 90-х років ХХ століття з офіційним визнанням того, що тогочасна існуюча система освіти, заснована на авторитаризмі й традиційних методах навчання та виховання, потребує перебудови. У зв'язку з цим почали відкриватися заклади освіти нового типу, в яких педагоги-новатори почали використовувати досвід відомих як вітчизняних, так і зарубіжних діячів, зокрема, технологію М. Монтессорі, яка з успіхом впроваджується в усіх демократичних країнах світу [1].

Для сучасної педагогічної науки характерною є тенденція до розробок новітніх технологій навчання та виховання дітей на основі